

Høring: Lovforslag L67, L68, L69 og L71

Generelt

Nærværende lovforslag er en udmøntning af delforligene på beskæftigelsesministeriets område for finanslov 2011. Forligene bærer titlerne; "En aktiv beskæftigelsesindsats der virker" og "Bedre indsats for syge". Dette må dog betegnes som falsk varedeklaration. Efter PROSA's vurdering vil disse lovforslag betyde ringere mulighed for at lave en beskæftigelsesindsats der virker for PROSA's ledige medlemmer, og for de af vores medlemmer, der er så uheldige at være syge, betyder nærværende lovforslag en ringere indsats og i værste fald en indsats, der gør dem endnu mere syge og fastholder dem i sygdom.

L67 Sygedagpenge refusionssatser

Det er sympatisk, at Regeringen har ambitioner om at formindske incitamentet til at aktivere syge i nytteløse tilbud. Men nærværende lovforslag, der giver højrefusion ved delvis raskmelding, virksomhedspraktik, løntilskud og ordinær uddannelse, men lav refusion ved alle øvrige tilbud samt passiv forsørgelse, vil stadig give incitament til at aktivere syge i nytteløse tilbud. De syge vil i øget omfang komme i tilbud, der kan henhøres under den høje refusionssats – uanset om det er det rigtige for den enkelte. Syge er individuelle, nogle er et sted i deres sygdomsforløb, hvor et virksomhedsrettet aktiv tilbud vil være det rigtige, mens andre er et sted, hvor de har behov for et tilbud om vejledning eller opkvalificering, mens andre igen bare er syge og har et behov for at blive raske.

Logikken bag en sådan form for styring synes at være "one size fits all". Når man med økonomiske midler vil give incitament til en specifik form for aktiv tilbud, er det det man får uanset behovet. PROSA har et tilstrækkeligt stort kendskab til de af vores medlemmer, der er syge til at kunne slå fast, at der ikke er en type tilbud, der er det rigtige tilbud til alle, de er individer og det er individuelle tilbud, der skal findes til dem. Refusionssatsen bør derfor være den samme uanset tilbud. Det vil give fagpersoner mulighed for, uafhængig af økonomiske incitament, at finde det tilbud der er den rigtige til den enkelte.

L68 Sygedagpenge arbejdsgiverperiode

Med en udvidelse fra 21 kalenderdage til 30 kalenderdage bliver det en meget lang periode – ikke mindst for mindre arbejdsgivere at betale. Det er PROSA's bekymring at dette meget vel kan betyde at det bliver endnu vanskeligere for de svage på arbejdsmarkedet at bide sig fast. Lovforslaget vil alt andet lige betyde at de svageste på arbejdsmarkedet bliver en endnu mindre attraktiv arbejdskraft, og derfor betyde at disse vil have endnu sværere ved at opnå en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

L69 Prisloft 6 ugers selvvalgt uddannelse

I it-erhvervet er alfa og omega, at de enkelte it-professionelle har teknologiske kompetencer, der er opdateret. For ledige it-professionelle har det længe vist sig, at 6 ugers selvvalgt uddannelse som fagspecifikt kursus er den eneste reelle mulighed for at få it-faglig opkvalificering, der nytter og giver job. Alle andre aktive tilbud om opkvalificering, der tilbydes af jobcentre er almene kurser og 2 – 4 ugers kurser i at skrive en jobansøgning. Teknologiske kurser inden for f.eks. den nyeste serverteknologi, databaseteknologi, ERP systemer o. lign. der indtil nu har kunnet udbydes under rammen om 6 ugers selvvalgt uddannelse, er kurser der virker. Den enkelte ledige får ved denne aktiveringsform kun 90 % af dagpengene og dermed et formindsket forsørgelsesgrundlag. Alligevel vælger de at bruge disse tilbud, fordi de ved, at netop det kursus bringer dem tættere på job. Med nærværende lovforslag vil dette fremover ophøre som en mulighed. Denne type kurser er dyre at afvikle. De er afhængige af store investeringer i hardware, software, licenser m.v. Det er derfor ikke muligt fremover at kunne tilbyde denne type uddannelse inden for den uge pris der fremgår af lovforslaget. Man afskaffer dermed kurser, som ellers er med til at bringe ledige i job.

I PROSA's optik virker det dybt urimeligt at der laves et fælles prisloft uanset kursus type. Det burde kunne anerkendes af enhver, at omkostningerne ved at etablere et uddannelsesstilbud er vidt forskellige, afhængig af om det er en uddannelsesstype, der forudsætter et klasseværelse, en lærer og en tavle, eller et uddannelsesstilbud der forudsætter store investeringer i materiel, maskiner, teknologi, licenser m.v.

Nærværende lovforslag vil derfor have som konsekvens, at hvis man er ledig it-professionel, kommer man ikke tættere på it-arbejdsmarkedet, hvor der vitterlig er efterspørgsel efter medarbejdere, der har opdaterede kompetencer indenfor nyeste teknologier – vi kan i den henseende henvise til den seneste undersøgelse finansieret Arbejdsmarkedsstyrelsen og Beskæftigelsesrådet¹.

PROSA skal derfor henstille til at der i behandlingen af lovforslaget tages hensyn til, at visse uddannelses typer naturligt er dyrere end andre typer, og at der ved etablering af et eventuelt prisloft tages behørigt hensyn til dette. Subsidiært at lovforslaget udformes på en sådan måde, at det ikke er uge prisen, der er det afgørende, men f.eks. den samlede omkostning ved at benytte sig af sin ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse. For eksempel at den ledige kan deltage i kurser op til 6 uger inden for en pris på kr. 21.000,- Det ville således give den ledige mulighed for at deltage i et uddannelsesforløb af en kortere varighed end 6 uger, f.eks. et 2-ugers forløb, hvor uge prisen kan være op til kr. 10.500,- En række af de teknologitunge uddannelsesforløb er oppe i dette prisniveau.

L71 Virksomhedsrettet aktivering, ændring af refusionssystemet

Afgrænsning af ordinær uddannelse

Der er hos PROSA forståelse for at man ønsker at nedsætte refusionstaksterne ved aktivering indenfor uddannelsesstilbud, der går ud på at finde den indre fugl, bygge et pastatårn og lignende. Den foreslåede afgrænsning betyder desværre at alle uddannelsesstilbud, der ikke har hjemmel i lov, bliver sat i bås med ovennævnte uddannelsesstilbud. Det finder PROSA ikke hensigtsmæssig. På it-arbejdsmarkedet er der meget stor efterspørgsel efter medarbejdere, der har et certificeret niveau inden for

¹ It-specialistens nutidige og fremtidige kompetencer (Marts 2010)

forskellige teknologier. På it-arbejdsmarkedet er der derfor et stort opbygget certificeringssystem indenfor alle gængse teknologier. Det højt kvalificerede og eftertragtede certificeringsniveau bliver med nærværende lovforslag behandlet på niveau med kendt din indre fugl, tårnbygning i pasta m.v. Dette er ikke fremmede for at bringe den ledige it-professionelle tættere på it-arbejdsmarkedet.

Hvis det er lovforslagstillernes intentioner at fjerne incitamentet til at jobcentre aktiverer i tilbud, der ud fra en åbenlys vurdering ligger langt fra arbejdsmarkedet, som f.eks. Berlingske Tidende i en længere artikelserie har beskrevet, har det PROSA's dybeste sympati. Med nærværende lovforslag har lovforslagstillerne desværre ikke formået at sikre et tilstrækkeligt fokus på netop denne type tilbud – lovforslaget fjerner samtidig reelt muligheden for at etablere seriøse tilbud som f.eks. certificeringsforløb inden for de af arbejdsgiverne efterspurgte teknologier. Vi skal derfor konkret foreslå, at certificeringsforløb, der er gængse og anerkendte på det enkelte delarbejdsmarked, bliver undtaget fra denne bestemmelse, og sidestilles med uddannelser, der har hjemmel i lov og er rettet mod beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Refusionsmodel for forsørgelsesudgifter

Den foreslåede refusionsmodel giver jobcentrene incitament til at give virksomhedsrettet tilbud. PROSA er ikke i tvivl om at lovforslagstillernes incitament er at undgå den type aktiveringsformer, der er velbeskrevet i f.eks. Berlingske Tidendes artikelserie. Den foreslåede refusionsmodel vil desværre uden tvivl give jobcentrene incitament til at etablere virksomhedsrettede tilbud, der kan give anledning til en meget omfattende artikelserie om virksomhedsrettede tilbud uden jobperspektiv, fortrængning af ordinær arbejdskraft, og grov udnyttelse af ledige dagpengemodtagere som billig arbejdskraft og dermed på sigt undergravning af det danske velfærdssystem og det aftalebaserede arbejdsmarked.

Der er ingen der er i tvivl om, ej heller på jobcentrene, at løntilskud i privat virksomhed er det redskab med den højeste succesrate i relation til, at den ledige kommer ud af offentlig forsørgelse. Derfor er mulighederne for løntilskud i privat virksomhed allerede udtømte. Virksomhederne er presset af den finansielle krise og de fyrer medarbejdere. Det er derfor marginalt, hvor mange flere private løntilskudspladser der kan oprettes uanset jobcentrenes økonomiske incitament til dette. Det der helt logisk vil ske, er derfor en kraftig forøgelse af virksomhedsnær aktivering i offentlig virksomhed. Denne type aktivering har på ingen måde nogen markant positiv effekt – tværtimod. Den vil ej heller have noget reelt jobperspektiv. Det offentlige har typisk ansættelsesstop, der opsiges medarbejdere m.v. Undersøgelser foretaget af FTF har vist, at 1,5 % af samtlige stillinger i det offentlige allerede i dag er besat af ledige. Den foreslåede refusionsmodel vil kun have én effekt. :Andelen af aktiverede på dagpenge, som udfører helt normale jobs, vil stige kraftigt og ordinært ansatte i den offentlige sektor bliver erstattet af ledige i virksomhedsnær aktivering. Der har allerede været enkelte eksempler på afskedigede offentlige ansatte, der kommer i virksomhedsnær aktivering på den offentlige institution, hvor de er afskediget fra. Denne cirkusforestilling vil vi se i et øget omfang, og den vil utvivlsomt danne baggrund for endnu en artikelserie i de danske dagblade.

PROSA ville foretrække, at refusionsmodellen blev indrettet efter, hvad de reelle job perspektiver er. Dette vil forudsætte en væsentlig mere individuel tilgang, hvor det for

nogen vil være relevant med virksomhedsnær aktivering – også i den offentlige sektor. For andre vil et opkvalificerende forløb kombineret med et praktikforløb være det med størst reelt job perspektiv. Ukritisk virksomhedsnær aktivering i offentlig virksomhed vil sjældent have det store reelle jobperspektiv. Det er derfor uforståeligt, at virksomhedsnær aktivering i offentlig virksomhed uden job perspektiv i en økonomisk incitament struktur, blive vægtet højere end vejledning, opkvalificering og deltagelse i selvvalgt uddannelse, der meget vel kan have store job perspektiver – vi kan sagtens på it-området finde eksempler på opkvalificering jf. tidligere nævnte AMS undersøgelse, der vil have store job perspektiver. Det er endvidere uforståeligt, at der opbygges en økonomisk incitament struktur, der sidestiller passiv forsøgelse med f.eks. opkvalificerende certificeringsforløb inden for efterspurgt teknologi på it-arbejdsmarkedet.

Fælles driftsloft

Et fælles driftsloft er muligvis en administrativ forenkling for jobcentrene, men at mødes på laveste fællesnævner har til gengæld store implikationer for den kvalitet, man kan forvente af en aktivering. Med den laveste fællesnævner på udgifterne, vil man også få den laveste fællesnævner på kvaliteten af tilbuddene. En fællesnævner der omfatter kend din indre fugl, pastatårn bygning o. lign.

Hele den ændrede økonomiske incitamentstruktur har som konsekvens, at de muligheder, der trods alt tidligere har været for at etablere aktive tilbud baseret på kvalitet og sund fornuft, bliver kraftig decimeret. Til gengæld er alle incitamenter i systemet rettet mod de billigste mulige løsninger, uafhængig af kvalitet og sund fornuft. Dette er et system hvor fokus er på storindkøb af kollivarer, der har overskredet sidste salgsdato – men det er billigt – på bekostning af et system, hvor man kan gå i delikatessen og vælge lidt – men det man får, er det helt rigtige.

Kvalitet koster penge. Efterspurgte it-certificeringskurser koster mere end ”kend din indre fugl”, eller andre typer af kurser, som ikke bringer den ledige nærmere et job, men som sikrer sit eneste formål, at skaffe en højere refusion til kommunekassen.

Derudover er det stærkt betænkeligt, at jobcenteret ikke længere får 100 % refusion på selvvalgt uddannelse. Selvvalgt uddannelse er en ret den ledige har, og derfor ikke noget kommunen har eller skal have mulighed for at styre. Det vil være en ustyrlig udgift. Det vil derfor give jobcenteret et kraftigt økonomisk incitament til at stille den ledige, der ønsker at gøre brug af sin ret til selvvalgt uddannelse, hindringer i vejen.

Ingen refusion for administrative udgifter til andre aktører

I modsætning til de øvrige forslag i nærværende lovforslag er dette et punkt PROSA kan støtte op om. Det har været uforståeligt, at den økonomiske incitamentstruktur hidtil har været, at det kan betale sig for kommunen at overdrage opgaver til anden aktør, uanset kvaliteten af denne aktør. PROSA ser derfor med tilfredshed på, at der nu lægges op til en struktur, hvor det ikke er mulighederne for refusion, der afgør, hvor en given opgave skal løses, men udelukkende kommunens vurdering af, hvem der løser opgaven bedst og billigst.

For notat
Michael Tøttrup